

Dosarul nr. 2ra-830/22
2-16047829-01-2ra-13062022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud. A. Țihonschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. St. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu,)

ÎNCHEIERE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi și de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Buza împotriva lui Ion Spataru, Denis Gheorghiu și Societatea pe Acțiuni „MOLDASIG” cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea indemnizației materiale, repararea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de reabilitare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 03 noiembrie 2016, Vasile Buza, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă, a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Ion Spataru, Denis Gheorghiu și Societatea pe Acțiuni „MOLDASIG”, (în continuare S.A. „MOLDASIG”), solicitând încasarea, în mod solidar, a prejudiciului material în mărime de 130435 de lei, a indemnizației materiale în mărime de 4621,49 de lei lunar de la înaintarea acțiunii până la restabilirea capacității de muncă, încasarea, în mod solidar, de la Ion Spataru și Denis Gheorghiu a prejudiciului moral în mărime de 2000000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 15 iunie 2015 ora 06:20, Ion Spataru după servirea băuturilor alcoolice și fără a deține permis de conducere, încalcând prevederile pct. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aflându-se la marginea localității Bălți, cu intenția de a se deplasa spre r-nul Glodeni, a urcat la volanul autovehiculului de model „BMW 5”, număr de înmatriculare xxxxx, înregistrat cu drept de proprietate după Denis Gheorghiu. Deplasându-se cu viteză excesivă de 150 km/h în direcția or. Glodeni, pe o porțiune de drum la km 4, a pierdut controlul autoturismului și în rezultat a comis un accident rutier, prin rostogolirea mijlocului de transport și căderea acestuia în șanțul de pe marginea părții carosabile. În rezultatul accidentului rutier, aflându-se în automobil, în calitate de pasager, i-au fost cauzate vătămări corporale grave: xxxxx, fiind traumat pe viață, ambele picioare fiind complet imobilizate, neavând nicio șansă de a se deplasa de sine stătător. Pe faptul dat au fost pornite cauze penale, în privința lui Ion Spataru în

baza art.264 alin.(4), art.264¹ alin.(4) Cod penal, iar în privința lui Denis Gheorghiu în baza art.264¹ alin.(2) Cod penal.

Reclamantul a afirmat că, în rezultatul accidentului rutier i-au fost cauzate prejudicii materiale și morale considerabile, care urmează a fi suportate de pârâți. Prejudiciul material este format din: suma de 88477, 59 de lei, cheltuieli pentru intervenții chirurgicale, spitalizare, protezare, reabilitare, suportate în țară și suma de 41958,27 de lei (echivalentul la 1892,57 de euro), cheltuieli pentru reabilitare în Italia, or. Padova, inclusiv cheltuieli de transport. Pentru suportarea prejudiciului material, urmează să răspundă atât Ion Spataru, în calitate de conducător auto la momentul producerii accidentului, cât și Denis Gheorghiu. Răspunderea lui Denis Gheorghiu se explică prin faptul că, se consideră proprietarul mijlocului de transport și, respectiv, sunt incidente prevederile art.1410 alin. (2) Cod civil. Răspunderea lui Denis Gheorghiu se angajează direct în temeiul art.1398 alin. (1) Cod civil, deoarece în mod benevol, știind că Ion Spataru nu deținea permis de conducere și era în stare de ebrietate, i-a încredințat volanul pentru a se deplasa pe carosabil. În privința acestor acțiuni, a fost pornită cauza penală în temeiul art.264¹ alin. (2) Cod penal.

La fel, a susținut că, prejudiciul material cauzat urmează a fi suportat și de S.A. „MOLDASIG”, deoarece mijlocul de transport implicat în accident era inclus în polița de asigurare obligatorie nr.RCA1-001528504 din 15 mai 2015, în privința persoanei asigurate Denis Gheorghiu.

Referitor la încasarea indemnizației lunare în sumă de 4621,49 lei, reclamantul a menționat că, în urma accidentului rutier, a rămas invalid pe viață, nu se poate deplasa singur, decât în scaun cu roțile. Potrivit certificatului de invaliditate este stabilit gradul de dizabilitate: xxxxx, cauza xxxxx. În continuare se află în regim de tratament la domiciliu continuu prin administrarea medicamentelor: pastile, injecții, masaj și exerciții fizice de reabilitare. Având în vedere pierderea integrală a capacității sale de muncă, fiind invalid pe viață, se află în imposibilitatea fizică de a munci și respectiv de a obține un venit pentru a se întreține.

Reclamantul a precizat că, până la data producerii accidentului rutier nu a fost încadrat în câmpul muncii, nu a avut nicio specialitate, însă a muncit în orașul Londra, Marea Britanie, efectuând lucrări de reparație în locuințe și spații comerciale, iar veniturile sale depășeau suma de 1000 euro/lunar. Anterior a activat cu același venit în Portugalia, România și Bulgaria. În opinia sa, mărimea indemnizației urmează a fi calculată în dependența de mărimea salariului mediu pe economie în Republica Moldova, care conform Hotărârii Guvernului nr.879 din 23 decembrie 2015, pentru anul 2016 constituia 5050 de lei. Astfel, suma indemnizației constituie 4621,49 de lei (5050,00 de lei - 428,51 (202,51 lei – pensia, 180 lei compensația, 48 lei – cheltuieli de deplasare).

În ceea ce vizează prejudiciul moral în sumă de 2000000 de lei, reclamantul a declarat că, urmează a fi suportat atât de Ion Spataru, cât și de Denis Gheorghiu. În urma accidentului rutier a fost diagnosticat cu: xxxxx, motiv pentru care a pierdut complet posibilitatea de a se deplasa, deplasându-se cu scaun cu roțile. Față de rude, prieteni, persoane cunoscute, se consideră o persoană limitată. Acest aspect are un impact psihologic foarte puternic asupra comportamentului său, care îl determină de a se considera inferior, invalid față de persoane de aceeași vârstă și din același anturaj. Are dificultăți grave de a se spăla, a sta culcat, de a-și satisface necesitățile fiziologice, de a-și prepara hrana și de a se întreține în general. Activitățile de rutină

zilnică le face doar cu ajutorul părinților, ultimii fiind nevoiți să renunțe la locurile permanente de muncă în orașul Moscova.

De asemenea, a precizat că, are probleme foarte mari cu xxxxx, fiind diagnosticat cu: xxxxx. La fel, este diagnosticat cu xxxxx. Această se exprimă prin atrofierea mușchilor membrelor inferioare (picioare), în rezultatul cărora a pierdut reflexul de a-și mișca picioarele. Suferă din cauza dereglării vederii, fiind diagnosticat cu: xxxxx și poartă ochelari de vedere. xxxxx, fiind stabilit diagnosticul: xxxxx. Timp de un an, i s-a administrat o doză mare de preparate antibiotice care au dus la consecințe grave a sănătății, fiind nevoit să administreze alte preparate mai puternice care pot genera efecte secundare grave.

Reclamantul a susținut că, accidentul rutier i-a schimbat radical viața și soarta, nu va mai avea același aspect și nu se va mai putea deplasa pe propriile picioare. Posibilitatea de a recăpăta reflexul locomotorului continuă a fi o speranță. Șansele de a-și întemeia o familie nu mai sunt aceleași ca până la producerea accidentului. Astfel, suma prejudiciului moral de două milioane de lei nu îi va restabili starea sănătății și nu-i va recăpăta simțul de a se deplasa, dar cel puțin îi va alina durerea cauzată în urma accidentului rutier.

În cadrul ședinței de judecată din 17 februarie 2017, reclamantul Vasile Buza, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă, a înaintat cerere privind majorarea cerințelor, solicitând încasarea, în mod solidar, de la Ion Spataru, Denis Gheorghiu și S.A. „MOLDASIG” a prejudiciului material în mărime de 150520 de lei, a indemnizației materiale în sumă de 4621,49 de lei lunar, din momentul înaintării acțiunii și până la restabilirea capacității de muncă, încasarea, în mod solidar, de la Ion Spataru și Denis Gheorghiu a prejudiciului moral în sumă de 2000000 de lei.

În motivarea cererii de majorare a pretențiilor, s-a indicat că prejudiciul material s-a majorat cu suma de 20085,00 de lei cu titlu de cheltuieli pentru tratamentul medical și cheltuieli de transport, fiind spitalizat repetat pentru recuperare.

Prin cererea din 10 decembrie 2019, Vasile Buza concretizând pretențiile, a solicitat încasarea de la Denis Gheorghiu, proprietarul automobilului, a prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei, încasarea de la S.A. „MOLDASIG” a prejudiciului material în mărime de 206520, 04 lei, care este în creștere, precum a indemnizației materiale în sumă de 4621,49 de lei, lunar, din momentul înaintării acțiunii și până la restabilirea capacității de muncă.

Prin cererile înregistrate la data de 07 februarie 2020, Vasile Buza a motivat că, suma prejudiciului material este de 207880,98 de lei, care este în creștere. La fel, a pretins încasarea de la Ion Spataru a sumei de 501000,00 ruble rusește, echivalentul a sumei de 165330 de lei, cheltuieli necesare pentru reabilitarea sănătății în Federația Rusia.

La 03 august 2020, Vasile Buza a înregistrat cererea prin care a susținut că, prejudiciul material este de 208830,79 de lei, care este în creștere.

Prin cererea înregistrată la 25 septembrie 2020, Vasile Buza, majorând cuantumul pretențiilor, a solicitat încasarea de la S.A. „MOLDASIG” a prejudiciului material în mărime de 210263 de lei, a indemnizației materiale în sumă de 4621,49 de lei, lunar, din momentul producerii accidentului rutier 15 iunie 2015 până în octombrie 2020, pentru 64 de luni, care constituie suma de 295773 de lei, încasarea de la Denis Gheorghiu a prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei, încasarea de

la Ion Spataru a sumei în mărime de 165330 de lei cu titlu de cheltuieli necesare pentru reabilitarea sănătății în orașul Moscova.

În data de 04 februarie 2021, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul Vasile Buza, reprezentat de avocatul Angela Nogai, a depus cerere privind majorarea cuantumului cerințelor, prin care a solicitat încasarea de la S.A. „MOLDASIG” a prejudiciului material, suportat pentru tratament, în mărime de 210263 de lei, a indemnizației materiale în sumă de 4621,49 de lei, lunar, din momentul producerii accidentului rutier 15 iunie 2015 și până în luna februarie, anul 2021 (pentru 68 de luni), în sumă de 314258,95 de lei și până la restabilirea capacității de muncă, încasarea de la Denis Gheorghiu a prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei și încasarea de la Ion Spataru a cheltuielilor conform contractului de reabilitare, în orașul Moscova, în mărime de 165330 de lei.

Prin hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, corectată prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Buza și s-a încasat de la S.A. „MOLDASIG” în beneficiul lui Vasile Buza despăgubirea de asigurare în suma totală de 350000,00 de lei, compusă din prejudiciul material în sumă de 65217,83 de lei și indemnizația pentru perioada 21 octombrie 2015 – 31 mai 2021 în suma totală de 284782,17 lei; s-a încasat de la S.A. „MOLDASIG” în beneficiul lui Vasile Buza cheltuielile de judecată în sumă de 5000,00 de lei; în rest, pretențiile lui Vasile Buza împotriva S.A. „MOLDASIG” au fost respinse; s-a încasat de la S.A. „MOLDASIG” taxa de stat în contul statului în suma de 10500,00 de lei; s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea lui Vasile Buza împotriva lui Denis Gheorghiu cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată (pretențiile concretizate); s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea lui Vasile Buza împotriva lui Ion Spataru cu privire la încasarea cheltuielilor de reabilitare și a cheltuielilor de judecată (pretențiile concretizate).

Prin decizia din 22 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți s-au admis cererile de apel depuse de S.A. „MOLDASIG” și Vasile Buza și s-a casat parțial hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, în latura pretenției înainte de Vasile Buza împotriva S.A. „MOLDASIG” cu privire la încasarea prejudiciului material, indemnizației materiale și în latura respingerii cerinței cu privire la încasarea în beneficiul lui Vasile Buza a cheltuielilor de reabilitare de la Ion Spataru, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care s-a încasat de la Ion Spataru în beneficiul lui Vasile Buza cheltuielile de reabilitare în sumă de 501000 de ruble rusești, echivalentul în valuta națională a Republicii Moldova conform cursului BNM la data executării deciziei; s-a confirmat tranzacția de împăcare încheiată între Vasile Buza și S.A. „MOLDASIG” la data de 08 februarie 2022 în condițiile indicate de părți, conform căreia: S.A. „MOLDASIG” își asumă obligația de a achita lui Vasile Buza prejudiciul material în mărime de 350000 de lei ce reprezintă despăgubirea de asigurare în legătură cu cheltuielile de tratament, cât și plata indemnizației în legătură cu dezabilitatea primită, survenite în urma accidentului rutier din 15 iunie 2015; S.A. „MOLDASIG” își asumă obligația de a compensa lui Vasile Buza cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, suma totală în mărime de 355000 de lei urmează a fi achitată de S.A. „MOLDASIG” lui Vasile Buza în termenul de 5 zile din momentul intrării în vigoare a deciziei judecătorești de confirmare a tranzacției; Vasile Buza renunță integral la pretențiile sale materiale

formulate în cererea de chemare în judecată față de S.A. „MOLDASIG”, suportate până la semnarea tranzacției și nu va formula în viitor față de Companie nicio pretenție legată de despăgubirea acestui prejudiciu, care este obiect al litigiului în cauză; în temeiul prezentei tranzacții, cheltuielile de judecată, taxa de stat în mărime de 10500 de lei vor fi suportate de S.A. „MOLDASIG”; s-a încetat procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată Vasile Buza împotriva S.A. „MOLDASIG” cu privire la încasarea prejudiciului material, indemnizației materiale, prejudiciului moral, cheltuielilor de reabilitare și a cheltuielilor de judecată; în rest, a fost menținută hotărârea fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel reiterând prevederile art. 123 alin. (3) Cod de procedură civilă, art.1418 alin.(1), (2), (3) Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), art.1420 alin.(1), (2), (3) Cod civil, a admis cerința formulată de către Buza Vasile către Spataru Ion privind încasarea cheltuielilor viitoare de reabilitare în sumă de 501000 de ruble rusești la OOO ”Реабилитационный центр Три сестры” din Federația Rusă, din care motive soluția primei instanțe în această parte urmează a fi casată.

Instanța de apel a reținut prevederile ofertei, contractului de prestare a serviciilor medicale nr. 1490/П din 19 martie 2016 eliberat de OOO ”Реабилитационный центр Три сестры”, unde sunt enumerate serviciile medicale care urmează a fi prestate apelantului Buza Vasile de instituția nominalizată în viitor și costul acestor servicii în mărime de 501000 de ruble rusești (f.d.94-97, Vol.II).

Astfel, în cazul în care s-a constatat cu certitudine existența efectelor negative asupra sănătății apelantului Buza Vasile cât și necesitatea tratamentelor, procedurilor de reabilitare în viitor în urma accidentului produs la 15.06.2015, apelantul este îndreptățit să se adreseze după asistență medicală calificată la alegere și să solicite de la Spataru Ion cheltuielile viitoare de tratament care urmează a fi suportate la OOO ”Реабилитационный центр Три сестры”, Federația Rusă.

Or, fapta prejudiciabilă și vinovăția intimatului Spataru Ion este cu certitudine demonstrată prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 29 august 2017 irevocabilă.

Mai mult ca atât, cheltuielile viitoare de tratament în mărime de 501000 de ruble rusești, apelantul Buza Vasile ar fi putut să nu le suporte în viitor dacă la 15.06.2015 ca urmare a accidentului rutier săvârșit de intimatul Spataru Ion nu exista consecința survenită în forma dereglării continuă a sănătății apelantului Buza Vasile.

Prin urmare, instanța de apel a considerat eronată concluzia instanței de fond precum că Buza Vasile nu a prezentat probe ce ar confirma necesitatea cheltuielilor de reabilitare, or, la materialele cauzei a fost anexat contractul de prestare a serviciilor medicale nr. 1490/П din 19 martie 2016 eliberat de OOO ”Реабилитационный центр Три сестры” Federația Rusă, care confirmă solicitările reclamantului-apelant.

Referitor la pretenția apelantului privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000 lei de la Gheorghiu Denis, instanța de apel a reținut că, instanța de fond just a respins pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral, or, din punct de vedere legislativ, prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil, care declanșează răspunderea delictuală.

În contextul pretenției nominalizate, a reținut că, la data de 15.06.2015 intimatul Gheorghiu Denis a predat conducerea automobilului de model „BMW 5”,

număr de înmatriculare xxxxx către Spataru Ion, cunoscând că acesta se află în stare de ebrietate, fapt pentru care în privința ultimului a fost pornit procesul penal în baza art.264¹ alin.(2) Cod penal.

Prin sentința Judecătorei Rîșcani din 29 noiembrie 2016, procesul penal, pornit în privința lui Gheorghiu Denis în baza art.264¹ alin.(2) și art.264¹ alin.(1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art.2 al Legii nr.2010 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (f.d.156-157, Vol.II).

Citând prevederile art. 1422 alin. (1) Cod civil, instanța de apel a menționat că, prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribuite ale individului care îi definesc personalitatea. Prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului pretins a fi cauzat. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceeași natură.

Deci, pentru răspunderea delictuală este obligatorie existența unui delict, care include în sine elementele obligatorii și anume prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Însă în toate cazurile de solicitare a reparării prejudiciului (fie efectiv, cât și cel care urmează să fie suportat) trebuie dovedită legătura causală între încălcarea (neexecutarea) obligațiilor și pagubele cauzate, precum și mărimea acestora.

Astfel, apelantul Buza Vasile a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000 lei de la Gheorghiu Denis, însă ultimul nu a ținut cont de faptul că vinovat de comiterea accidentului rutier din 15.06.2015 în urma căruia ultimului i-au fost cauzate leziuni corporale grave, a fost recunoscut anume Spataru Ion și nu Gheorghiu Denis.

Drept consecință, s-a constatat lipsa faptei prejudiciabile ilicite, a raportului de causalitate între fapta ilicită și prejudiciu, cât și vinovăția lui Gheorghiu Denis ca elemente obligatorii al componenței delictului civil, în vederea reparării prejudiciului moral cauzat prin vătămarea integrității corporale, circumstanțe ce înlătură răspunderea delictuală a intimatului Gheorghiu Denis.

Ce ține de pretențiile apelantului Buza Vasile, formulate în cererea de apel depusă la 01 martie 2022 privind încasarea prejudiciului material în mărime de 145045,17 lei și a indemnizației materiale lunare în mărime de 4621, 49 de lei până la restabilirea capacității de muncă a acestuia, în mod solidar de la Spataru Ion și Gheorghiu Denis, instanța de apel a reținut că, în instanța de fond până la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 04 iunie 2021, reclamantul-apelant Buza Vasile nu a înaintat astfel de cerințe către pârâții Spataru Ion și Gheorghiu Denis, cerința dată fiind înaintată doar către SA „Moldasig”.

Prin urmare, instanța de apel a lăsat fără examinare cerințele înaintate de către

apelantul Buza Vasile privind încasarea prejudiciului material în mărime de 145045, 17 lei și a indemnizației materiale lunare în mărime de 4621, 49 lei, în mod solidar, de la Spataru Ion și Gheorghiu Denis, or, nu este în drept să înainteze careva cerințe noi în instanța de apel, or, conform prevederilor art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă.

Concomitent a precizat că, apelantul Buza Vasile nu este lipsit de dreptul de a înainta cerințele nominalizate către Spataru Ion și Gheorghiu Denis potrivit normelor generale în procedura contencioasă în instanța de fond.

Referitor la pretențiile formulate de reclamantul Buza Vasile în acțiune față de S.A. „MOLDASIG”, instanța de apel a reținut că, în cadrul ședinței instanței de apel din 01 martie 2022, S.A. „MOLDASIG” a depus o cerere prin care a solicitat confirmarea tranzacției de împăcare din 08 februarie 2022 încheiată între S.A. „MOLDASIG” și Buza Vasile cu încetarea procesului, tranzacția fiind anexată la materialele cauzei (f.d.231-232, Vol. IV).

Având în vedere faptul că, în conformitate cu art. 60 alin. (5) Cod de procedură civilă, tranzacția încheiată între părți nu contravine legii și nu încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului, instanța de judecată a ajuns la concluzia de a confirma tranzacția între părți și a înceta procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Buza Vasile către S.A. „MOLDASIG” privind încasarea prejudiciului material, indemnizației materiale, prejudiciului moral, cheltuielilor de reabilitare și a cheltuielilor de judecată.

La 01 iunie 2022, prin intermediul poștei (Vol.V, f.d.10), Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, emiterea unei noi hotărâri de încasare de la Denis Gheorghiu a prejudiciului moral în mărime de 200000,00 de lei, încasarea de la Ion Spataru a indemnizației materiale în mărime de 4621, 49 de lei lunar de la înaintarea acțiunii până la restabilirea capacității de muncă, încasarea, în mod solidar, de la Denis Gheorghiu și Ion Spataru a prejudiciului material în sumă de 151045,17 lei pentru tratamentul efectuat.

În susținerea recursului s-a invocat că, decizia instanței a fost adoptată prematur, fără o apreciere a argumentelor și probelor în coroborare cu cumul de probe prezente la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanță a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă a cauzei. Instanța nu a dat un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994), cu atât mai mult că la materialele dosarului sunt un șir de probe și înscrisuri care atestă faptul că într-adevăr necesită tratament costisitor și mai multe cursuri de reabilitare pentru a nu se agrava starea de sănătate.

Recurentul a opinat că, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în speță, instanța s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material care le-a considerat aplicabile speței, fără a se expune asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei care întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite

argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

Actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți. Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o maniera certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

La 23 iunie 2022, prin intermediul poștei (Vol.V, f.d.23), Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia contestată este pasibilă a fi casată total cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Decizia instanței de apel este ilegală, neîntemeiată și nemotivată contrară prevederilor art. 239, art. 241 alin.(5) Cod de procedură civilă, nu este altceva decât o compilație exactă a cererii de apel, lipsind motivele de fapt și de drept care întemeiază soluția, nearătându-se motivele pentru care s-a admis acțiunea.

Recurentul a precizat că, în temeiul art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, legiuitorul stabilește că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de apel urma a constata în baza probelor existente în privința pretenției de încasare a cheltuielilor viitoare de tratament în sumă de 165330 de lei. Or, instanța urma a conchide faptul că, prejudiciul material viitor pentru a fi susceptibil reparării urmează a fi cert, existând posibilitatea evaluării lui, să rețină că, un prejudiciu este cert atunci când existența lui este sigură, neîndoielnică și poate fi stabilită întinderea sa în prezent.

La caz, în justificarea cheltuielilor viitoare de tratament/reabilitare, a fost prezentat un contract de prestare a serviciilor medicale 19 martie 2016, întocmit de un centru de reabilitare din regiunea Moscova, care este un contract tip, ce conține descrierea serviciilor medicale, care pot fi prestate de instituția nominalizată. Însă, intimatul nu a probat faptul că, aceste cheltuieli sunt necesare și rezonabile. Or, la dosar lipsește un aviz al organului medical abilitat care ar prescrie necesitatea efectuării tratamentului descris în contractul de reabilitare. Mai mult, intimatul nu a dovedit faptul că, în Republica Moldova nu este posibil de a se efectua o astfel de reabilitare/tratament, prezentând confirmări în acest sens din partea Ministerului Sănătății al Republicii Moldova. Instanța de apel urma a concluziona asupra faptului că intimatul nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente necesitatea cheltuielilor de reabilitare în sumă de 165330 de lei, motiv pentru care pretenția intimatului privind compensarea acestor cheltuieli, urma a fi respinsă.

De asemenea, a menționat că, intimatul/reclamant în cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea, în mod solidar, de la Ion Spataru și Denis Gheorghiu a prejudiciului material și moral.

Instanța de apel eronat a dat apreciere faptului că Denis Gheorghiu este absolvit de la încasarea prejudiciului material.

Instanța de apel a examinat cauza în ordine de apel fără a da o apreciere corectă

a circumstanțelor cauzei, argumentelor invocate de către toți participanții la proces, precum și probelor existente la materialele cauzei, care sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, astfel decizia fiind motivată insuficient.

Recurentul a menționat la caz, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea c. României din 15 februarie 2007, § 29; Van den Hurk c. Olandei din 19 aprilie 1994, §61). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea c. României din 15 februarie 2007, § 29; Helle c. Finlandei din 19 februarie 1997, § 60). La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, o obligație corespunzătoare a instanței este de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari c. Finlandei).

Obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigența art. 239 Cod de procedură civilă, precum și a art. 6 § 1 CEDO. Instanța are obligația de a răspunde prin motivare la toate argumentele prezentate de părți, întrucât numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizat un control public al administrării justiției (hotărârea Hirvisaari c. Finlandei din 27 septembrie 2001), iar abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința pretențiilor formulate constituie o încălcare a art. 6§1 CEDO

Întrucât temeiurile de fapt și de drept care constituie obiectul prezentei cereri și argumentele invocate au fost examinate în cauze identice fiind soluționate prin hotărâri judiciare rămase definitive și irevocabile, prin prisma securității raportului juridic apare stricta necesitate de a face trimitere la unul precedente și anume decizia nr. 2ra-1112/14 din 14 mai 2014 a Curții Supreme de Justiție. Instanța de judecată urmează a lua în considerare jurisprudența CtEDO, cauza Aurel Beian c. României, hotărârea din 06 decembrie 2007, conform căreia deosebirile de tratament sunt discriminatorii, ducând la încălcarea art. 14 CEDO. Curtea a reținut că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale a fost soluționată în mod diferit de instanțele judecătorești, iar statul român a fost condamnat, reținându-se existența unei jurisprudențe neuniforme, care a creat un tratament inegal unor persoane aflate în situații identice.

Scopul instituției puterii lucrului judecat rezidă în crearea unei stabilități și a bunei funcționări a circuitului civil, fiind totodată o expresie a principiului securității raporturilor juridice, care presupune că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Copia recursului declarat de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi, a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii datate cu 13 iunie 2022 (Vol.V,

f.d.13) și a fost recepționată la 21 iunie 2022 și 23 iunie 2022, conform avizelor de recepție (Vol.V, f.d.34-36).

Copia recursului declarat de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii datate cu 14 iulie 2022 (Vol.V, f.d.33) și a fost recepționată la 19 iulie 2022, conform avizelor de recepție (Vol.V, f.d.37-39).

La 28 iunie 2022, prin intermediul poștei (Vol.V, f.d.42), Denis Gheorghiu a depus referință la recursul declarat de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

La 26 iulie 2022, prin intermediul poștei (Vol.V, f.d.45), Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi, a depus referință la recursul declarat de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului dat și admiterii recursului lui Vasile Buza.

La 18 august 2022, S.A. „MOLDASIG”, reprezentat de avocatul stagiar Iurii Tcaci, a depus referință la recursurile declarate de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi și de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, exprimând poziția în favoarea declarării recursurilor inadmisibile.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 aprilie 2022.

Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi, a depus cererea de recurs la 01 iunie 2022, prin intermediul poștei (Vol.V, f.d.10), iar Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța - la data de 23 iunie 2022, prin intermediul poștei (Vol.V, f.d.23).

Materialele cauzei atestă expedierea copie deciziei integrale a instanței de apel participanților la proces la 06 mai 2022, conform scrisorii (Vol.IV, f.d.255-256), inclusiv prin intermediul poștei electronice și a fost recepționată de către recurentul Vasile Buza la data de 13 mai 2022 (Vol.IV, f.d.259), iar de către recurentul Ion Spataru -la 17 mai 2022 (Vol.IV, f.d.257). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi și de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care

instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi și de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi și de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Vasile Buza, reprezentat de avocatul Ina Cepoi și de Ion Spataru, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, împotriva deciziei din 22 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat